

יום שישי י"ט באייר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - צ"ה

1. **משנה - מי שהיה נשוי ב' נשים, ומכר את שדהו המשועבד לכתובה, וכתבה הראשונה ללוקח דין ודברים אין לי עמך' כיצד הדין?**
כשימות הבעל השניה מוציאה מהלוקח, וראשונה מן השניה, והלוקח מן הראשונה, וחוזרות חלילה, עד שיעשו פשרה ביניהם. ואע"פ ששנינו דין ודברים אין לי על שדה זו... - לא אמר כלום' כאן מדובר שקנו מידה בגוף השדה.
2. **מדוע הועילה מחילת השניה, הרי יכולה היא לומר: נחת רוח עשיתי לבעלי, כדשנינו בגיטין 'לקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה - מקחו בטל'?**
 - א. **רב חסדא -** נחלקו תנאים האם יכולה לומר כך - דתניא: בעל שכתב שטר מכר לאחד ולא חתמה לו, לשני על שדה אחרת וחתמה לו - לר"מ: איבדה כתובתה, אם אין שם בני חורין, כיון שהראשון יאמר הנחתי לך מקום לגבות ממנו - לר' יהודה יכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי, ותגבה מהשני. ונדחה: מדוע רבי במשנתנו סתם כר"מ ובגיטין סתם כר"מ.
 - ב. **רב פפא -** במשנתנו כשכתבה ללוקח אחר שנתגרשה. וכדברי הכל.
 - ג. **רב אשי -** משנתנו כר"מ, שסובר שאינה יכולה לומר נחת רוח... אך זהו דווקא בשתי לקוחות כמו בברייתא, שאם כוונתה רק לעשות נחת היתה מסכימה כבר בלוקח הראשון, וכך גם מדובר במשנתנו, אבל בלוקח אחד אפילו רבי מאיר מודה שיכולה לומר, ובכך עוסקת המשנה בגיטין.
3. **שנינו בגיטין: אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום שיש נכסים בני חורין ואפי' הן זיבורית. אם התקלקלו הבני חורין האם יכולה לגבות ממשועבדים? בה"א רצו להוכיח מהברייתא דלעיל: כתב לראשון ולא חתמה לו, לשני וחתמה לו - לר"מ איבדה כתובתה, ואם באישתדוף בני חורין גובה ממשועבדים אף כאן תבא לגבות מהראשון. ודחו:**
 - א. **רב נחמן בר יצחק -** מה ששנינו איבדה, הכוונה משני, ואכן מראשון גובה.
 - רבא דחה דבריו:** א. 'איבדה לגמרי משמע'. ב. שנינו להדיא לגבי בעל חוב שמחל ללוקח השני של הלוח, שאין לו מלוקח ראשון כלום, מפני שהניח מקום לגבות.
 - ב. **רבא -** בכתובה ובבעל חוב הפסידו לעצמם בידים.

הקשה רב יימר על עיקר הספק - הרי מעשים בכל יום, שדיינים מוציאים מב"ח במקום שהתקלקלו המשועבדים. וכמו המעשה באדם שמשכן פרדס לחבירו שיאכל ממנו פירות עשר שנים תמורת חובו, ולבסוף הזקין אחר חמש שנים ולא הוציא פירות, ופסקו לו שיכול לגבות מלקוחות. ותירצו: שם הלקוחות הפסידו לעצמם כיון שהיה להם לחשוש שהפרדס הזקן יפסיק להוציא פירות. להלכה: כשאישתדוף בני חורין גובה ממשועבדים.
4. **כדעת מי פסק אביי - אדם שאמר לפניו: נכסי לך ואחרי מיתותך לפלוני, ועמדה ונישאת - הבעל נחשב לוקח שקנה ממנה בחייה ואין לפלוני כלום?**
שנינו נכסי לך ואחריך לפלוני, ירד הראשון ומכר - לרבי: השני מוציא מיד הלקוחות, לרשב"ג: אין לשני אלא מה ששייר ראשון. ואביי כרשב"ג. ומ"מ לא אמר אביי שתינשא לכתחילה, אלא רק אם נישאת, כיון שלדעתנו המשיא עצה למקבל הראשון למכור בנכסים, נקרא רשע ערום.
5. **אדם אמר לאשה נשואה נכסי לך ואחריך לפלוני, ומכרה ומתה - כיצד פסק אביי?**
הבעל מוציא מיד הלקוחות, כיון שהוא נחשב לוקח ראשון, וה'אחריך' מוציא מיד בעל, כיון שכשנתן לה כשהיא נשואה הרי זה כמי שאמר לה שהאחריך יקנה ולא הבעל, ולוקח מוציא מיד אחריך, כדעת רשב"ג שמועיל מכירת הראשון, ונשאר בידו. הטעם שלא פסקו כמו במשנתנו שיעשו פשרה ביניהן - כיון שבמשנתנו לכולם יש הפסד אבל כאן רק ללוקח ההפסד.
6. **שנינו במשנתנו [שבשאלה 1] שכן הדין במקרה של בעל חוב וכן אשה בעלת חוב מה הביאור?**
 - א. **בעל חוב -** ראובן נושה בשמעון מנה, ולו שתי שדות ומכרן לשנים כל אחת בחמשים, וכתב בעל חוב ללוקח שני דין ודברים אין לי עמך, ב"ח נוטל מיד הראשון, ואינו יכול הראשון לומר הנחתי מקום שתגבה ממנו, שהרי חובו כנגד שתיהן, ולוקח ראשון מוציא מיד השני וב"ח חוזר ומוציא אף זו מן הראשון ולוקח שני מב"ח וחוזרין חלילה עד שיעשו פשרה.
 - ב. **בעלת חוב -** שהיה לה חוב כתובתה מבעלה, ומכר שתי שדותיו ששויים ככתובתה לשנים, וכתבה לשני דין... מוציאה מראשון, וחוזרין חלילה.